

Taolo ya Mafa a Mohu

the doj & cd

Department:
Justice and Constitutional Development
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SARS
At Your Service

Na o tseba gore go swanetše go direga eng morago ga ge leloko la lapa la gago le hlokošetše?

Bao ba šetšego bjale ka molekane, ngwana, batswadi le bajalefa ba amega thwii ke lehu la yo a hlokošetšego. Na o nyaka go phethagatša bohwa ka pejana ka moo o ka kgonago?

The dimošo yeo e latelago e ka go thuša go:

1. Kwešiša maloko ao a amegago le
2. Tshepetšo ya go bega lehu le bohwa.

P - NA KE MALOKO A FE AO A AMEGAGO?

Maloko ao a latelago ka kakaretšo a a amega go taolo ya bohwa bja mohu.

3. Hlogokgolo ya Kgorotshekogolo (the Master)
4. Moabamafa / agente
5. Khonveyensa
6. Mongwadiši wa Ditokumente tša phetišo
7. Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa
8. Ba lapa, molekane yo a sa phelago, bajalefa le baamogela bohwa

Hlogokgolo

Taolo ya bohwa e diragala ka fase ga Hlogokgolo yo a nago le taolo ya semolao go ya ka aterese ya fao mohu a bego a dula gona sebaka sa dikgwedi tše 12 tša go feta. Go na le Diofisi tša Dihlogokgolo ka: Bloemfontein, Cape Town, Grahamstown, Kimberley, Mmabatho/Mafikeng, Nelspruit, Pietermaritzburg, Pretoria, Mthatha, Bisho, Thohoyandou, Johannesburg, Polokwane, Durban, le Gqeberha.

Moabamafa

- Moabamafa ke motho yo a kgethilwego ke Hlogokgolo go laolela bohwa bja mohu.
- Mohu o kgetha Moabamafa ka boikgethelo bja gagwe gomme Hlogokgolo o kgetha Moabamafa yoo go ya ka dinyakwa tše itšeng.
- Ge eba mohu ga se a kgethe Moabamafa, baholegi ba ka kgetha Moabamafa gore Hlogokgolo a kgone go mo kgetha.
- Ge eba bohwa bo laolelwa ka fase ga karolo 18(3) ya Molao wa Taolo ya Bohwa (wo o laetšago gore boleng bja kroso ya bohwa bo ka tlase ga R250 000) Molaodimogo o kgetha Moabamafa yo a šupetšwago go moemedi wa Hlogokgolo (Gape o šupetšwa bjalo ka kgetho ya 18(3)).
- Moabamafa ke maikarabelo a gagwe fela go laolela bohwa.
- Moabamafa yo a kgethilwego a ka kgetha agente ya go šoma legatong la gagwe eupša Moabamafa o dula a na le maikarabelo a semolao gape o ikarabela go mmušo.

- Ge eba agente e kgethilwe, maatla a ramolao a swanetše go phethagatšwa.

Khonveyensa

- Khonveyensa ke setsebi sa ramolao yo a nago le botsebi bja go beakanya ditokumente tša ngwadišo ya phetišetšo ya maina le ditokumente tšeo go ya ka Molao goba setlwaedi sa molao ka fao di ngwadišwago ka gare ga retšistara ya phetišetšo ya maina thotong.
- Khonveyensa o šomišana ka ngwalelano le Mongwadiši wa Ditokumente tša phetišo ya maina thotong go šomana le phetišo ya thoto fao mohu a bego a na le thoto ya go se šuthe yeo e swanetšego go fetišetšwa go bajalefa goba go rekišwa goba go fetišetšwa go leloko la boraro.

Mongwadiši wa Ditokumente tša phetišo

Mongwadiši wa Ditokumente tša phetišo ya maina thotong ke ofisi yeo thaetlele ya ditokumente tša thoto e ngwadišwago.

Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa

Tagafara ya Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa (SARS) ke go koleka makgetho ao a swanetšego gape mo mabakeng a lehu go tiišetša gore makgetho ka moka a lefetšwe.

- Nomoro ya Motšhelo wa Letseno ya mohu (le dinomoro tše dingwe tše di amegago tša motšhelo) di swanetše go khoutwa bjale ka bohwa bja mohu ka SARS.
- Metšhelo ka moka ya letseno (metšhelo ka moka yeo mohu a bego a ngwadišitšwe, mohlala, VAT, PAYE) dipušetšo le dikoloto di swanetše go lefelwa gomme pušetšo ya motšhelo wa bohwa e swanetše go romelwa mabapi le bohwa bja go tšhelelwa.

Lemoga: Moabamafa o swanetše go tiišetša gore boitlamo bjo bo a phethagatšwa.

P - NA KE DIKGATO DIFE TŠEO DI SWANETŠEGO GO LATELWA MORAGO GA LEHU:

Kgato ya 1: Hwetša Tsebišo ya Lehu

Tsebišo ya Lehu (DHA1663) e swanetše go hwetšwa go tšwa go ngaka/setsebi sa thutabolwetši/phatlotši go kgona go bega lehu ka go Kgoro ya Merero ya Selegae.

Kgato ya 2: Bega lehu ka go Kgoro ya Merero ya Selegae gomme o hwetše setefikeiti sa lehu

Morago ga ge setefikeiti sa lehu se amogetšwe, se swanetše go romelwa go Kgoro ya Merero ya Selegae gammogo le difomo tšeo di hlokegago tša (DHA1663) le DHA132 (tša kgopelo ya setefikeiti sa lehu) seo se swanetšego go tlatšwa

go bega lehu le go hwetša setifikeiti sa lehu. Difomo di hwetšagala go wepsaete ya Kgoro ya Merero ya Selegae ya Afrika Borwa ya ([https:// www.dha.gov.za](https://www.dha.gov.za)).

Setifikeiti sa lehu sa go khutsofatšwa se fiwa mahala ntle le tefo ka letšatši leo lehu le ngwadišitšwego, le ge go le bjalo, setifikeiti sa go khutsofatšwa se ka hwetšwa ka go tlatša fomo ya DHA132 gammogo le tefelo yeo e hlokegago.

Kgato ya 3: Laetša gore Moabamafa ke ofe

Ge eba mohu o be a na le wili goba e hlophile Moabamafa yo a swanetšego go kgethwa ke Hlogokgolo, Moabamafa yoo o tsebja ka Moabamafa wa testamente.

Ge eba wili ga se o dire dipeelano tša Moabamafa goba mohu o hlokofetše a se na wili, Hlogokgolo o hlopha Moabamafa yo a šupetšwago bjale ka Moabamafa wa go kgethwa ke Hlogokgolo.

Moabamafa a ka hlopha agente ge eba Moabamafa o bona a se na bokgoni bja go felela bja go šomana le bohwa, ge fela maatla a ramolao ao a hlokegago a a dirišwa.

Kgato ya 4: Bega bohwa go Hlogokgolo mo matšatšing a 14 a letšatšikgwedi la lehu.

Na ke mang a swanetšego go bega bohwa?

Bohwa bo swanetše go begwa ke molekane yo a sa ntšego a phela goba leloko la kgauswi goba yo mongwe le yo mongwe yo a tswalanago a dulago lefelong leo lehu le diregilego goba ke motho yo a nago le taolo ya bodulo bja fao lehu le tlhagilego.

Fomo ya tsebišo ya lehu e swanetše go tlatšwa (e hwetšagala go wepsaete ya DOJ go <https://www.justice.gov.za/master/deceased-how.html>). Khopi ya setifikeiti sa go tiišetšwa sa lehu e swanetše go tlhongwa le Hlogokgolo.

P - Na go hlokega ditokumente dife?

- Fomo ya go Tlatšwa ya Tsebišo ya Lehu - J294
- Khopi ya setlogo goba ya go tiišetšwa ya Setifikeiti sa Mohu
- Khopi ya ID ya Mohu ya go tiišetšwa
- Khopi ya Setifikeiti sa Lenyalo sa setlogo goba sa go tiišetšwa (ge eba se a hlokega) goba bohlatse bja go amogelega bja lenyalo, bjale ka ge di kgopetšwe ke Hlogokgolo
- Taodišo ya lenyalo ke molekane yo a sa ntšego a phela/ leloko la lapa la go tlhaloša gore mohu o be a nyetšwe bjang
- Diwili le di-codicils ka moka goba ditokumente tša go hlatsela tšego (ge e ba di gona)

- Afidafiti/kenelwa ya Leloko la Kgauswi - J192
- Fomo ya go tlatšwa ya Lenaneo la diphahlo - J243, ya go laetša dithoto ka moka tša mohu (Bohlatse bja boleng bja dithoto bo swanetše go fiwa)
- Lenaneo la bao ba kolotwago ke mohu (ge eba le a hlokega)
- Kgetho ya bajalefa bakeng sa go kgetha Moabamafa mo mabakeng a bohwa bja go ba le lengwalo la bohwa, goba fao Moabamafa a sa hlophiwago ka go wili, goba Moabamafa yo a hlophilwego a hlokofetše goba a ganane le peeletšo ya kopano
- Taodišo ya go tiišetša gore bohwa bo be bo sa begwa peleng go
- Trasete ya go Amogelwa ya go Tlatšwa ya Hlogokgolo bjale ka difomo tša Moabamafaa ka pedifatšo ke batho bao ba kgethilwego bjale ka baabalefa (fomo ya J190) le dikhopi tša go tiišetšwa tša letlakala la seswantšho sa ID ya Moabamafa (ga e dirišwe go karolo 18(3) ya bohwa)
- Taelo ya tshepetšo le tšhireletšo ya bonto - J262 (ntle le ge Moabamafa yo a hlophilwego a tlogedišitšwe go fana ka tšhireletšo ya wili, goba bjale ka motswadi, molekane goba ngwana wa mohu). (Ga e amege go karolo ya 18(3) ya bohwa)
- Kamogelo ya Ditaetšo tša Hlogokgolo - J155, e tlatšwe e be e saenwe ke motho yo a kgethilwego ke baholegi (kudu e amega go karolo 18(3) ya bohwa)
- Khopi ya go tiišetšwa ya ID ya motho yo a kgethilwego ke moemedi wa Hlogokgolo (yeo e amegago kudu go karolo 18(3) ya bohwa).

Kgato ya 5: Hwetša mangwalo a phethagalo ya bohwa / Lengwalo la Taolo go tšwa go Hlogokgolo.

Morago ga ge bohwa bo begilwe gomme ditokumente tšeo di hlokegago di rometšwe go kgotsofatša Hlogokgolo, Molaodi o tla fana ka lengwalo la boabalefa/taolo. Go hwetša tshedimošo enngwe, ka kgopelo etela wepsaete ya Hlogokgolo:

<https://www.justice.gov.za/master/deceased-how.html>).

Kgato ya 6: Dikgato tša go latelwa ka go Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa

P - Na bohwa bja mohu bo swanetše go ngwadišwa neng?

- SARS e swanetše go tsebišwa ka lehu la molefela motšhelo mo mabakeng ka moka.

- Bohwa bja mohu bo swanetše go ngwadišwa ge letseno le ditshenyagelo di tšwelela ka morago a letšatšikgwedi la lehu goba dipelo dife goba dife tša matlotlo tšeo di ka tšwelelago morago ga lehu di ka matsogong a bohwa bja mohu.

P - Na o ka Tsebiša SARS bjang ka ga Bohwa bja Mohu

- Moabamafa o swanetše go tsebiša SARS ka ga lehu ka go -
 - o beeletša dikopano le lekala la SARS (Dipeeletšo di ka dirwa ka www.sars.gov.za <Book an Appointment; goba ka www.sarsefiling.co.za le SARS Mobiapp); goba
 - o ka go e romela ka mokgwatšhomo o mompsha wa SARS Online Query System (<https://www.sars.gov.za/contact-us/send-us-a-query/>); goba
 - ka go romela imeile ka go diriša enngwe ya tše di latelago: Bakeng sa Ditsebi tša Motšhelo: pcc@sars.gov.za.
 - Bakeng sa Balefela motšhelo: contactus@sars.gov.za.

P - Na ke tshepetšo efe yeo e swanetšego go latelwa go feleletša bohwa?

Morago ga ge lengwalo la phethagalo ya bohwa le filwe ke Hlogokgolo, dilo tše di latelago di swanetše go dirwa ka SARS:

1. Moabamafa o swanetše go tsebiša ofisi efe goba efe ya SARS.
2. Ditokumente tšeo di hlokegago bakeng sa tshepetšo ya go khouta di akaretša:
 - Khopi ya tsebišo ya lehu (J294) yeo e filwego ke Ofisi ya Hlogokgolo goba setifikeiti sa lehu
 - Khopi ya Amogelo ya trasete bjale ka Moabamafa (Fomo ya J190) goba Khopi ya Lengwalo la Boabalefa (J238)
 - Khopi ya go tiišetšwa ya ID ya mohu le ya Moabamafa.
 - Khopi ya tshepetšamodiro le kamogelo ya ditaetšo tša Hlogokgolo (Fomo ya J155) goba Khopi ya Lengwalo la Taolo (J170) (mo mabakeng ao bohwa bo lego ka tlase ga R250 000)
 - Khopi ya Lenaneo la diphahlo (Fomo ya J243)
 - Khopi ya wili ya mafelelo le testamente
 - Leina, aterese ya sebele, aterese ya imeile le nomoro ya mogala ya Moabamafa le agente ya gagwe.
 - Mo mabakeng a agente, Maatla a ramolao le khopi ya go tiišetšwa ya ID ye motho yo a kgethilwego

- Khopi ya mafelelo ya go saenwa ya diakhaonte tša Likwideišene le Dikabelo (L&D) ge di hwetšagala (ge eba di a hlokega)
 - Fomo ya Pušetšo ya Motšhelo wa Bohwa (fomo ya REV267).
3. Morago ga ge mohu a khoutilwe, dipušetšo ka moka tša motšhelo tšeo di šaletšego di swanetše go romelwa go fihlela ka letšatši la lehu. Se se ama mehuta ka moka ya metšhelo: Motšhelo wa Letseno, VAT, PAYE, SDL, UIF le motšhelo wa bohwa.
 4. Tshepetšo ye e ka dirwa ka SARS Online Services goba ka dikanale tša ditšithalale tšeo di hwetšagalago go wepsaete ya SARS www.sars.gov.za.
 5. Morago ga ge Moabamafa a feleleditše akhaonte ya L&D, e swanetše go romelwa go SARS, gammogo le REV267 (pušetšo ya motšhelo wa bohwa). SARS e tla dira oditi ya metšhelo ka moka ya pele le ka morago ga lehu.
 6. Morago gage dikoloto ka moka tša metšhelo di lefetšwe ka botlalo, lengwalo la Deceased Estate Compliance (DEC), le tla fiwa bakeng sa mehuta ka moka ya metšhelo, go akaretša metšhelo ya bohwa. Lengwalo la DEC le swanetše go romelwa Ofising ya Hlogokgolo gore bohwa bo lokollwe ke Hlogokgolo.

Ka kgopelo etela letlakala la motšhelo wa bohwa go wepsaete ya SARS go hwetša tshedimošo ka ga bohwa bja mohu: <https://www.sars.gov.za/types-of-tax/estate-duty/>.

Disclaimer: This brochure is for information purposes and relevant legislation still prevail in the case of inconsistency.

Go hwetša tshedimošo enngwe, ka kgopelo etela wepsaete ya SARS le SARS TV go YouTube bakeng sa divedio tša tlhahlo.

*Gopola, go etela lekala la kgauswi le wena la SARS, o swanetše go beeletša ketelo pele.

KGOTLA www.sarsefiling.co.za / www.sars.gov.za

Follow us on Social Media to stay updated about #YourTaxMatters.

Facebook: sarstax

Twitter: @sarstax

LinkedIn: sarstax

YouTube: sarstax

